

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi radiolaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta”

COM(2012) 584 final – 2012/0283 (COD)

(2013/C 133/11)

Esittelijä: **Bernardo HERNÁNDEZ BATALER**

Euroopan parlamentti päätti 25. lokakuuta 2012 ja neuvosto 5. marraskuuta 2012 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 26 ja 114 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi radiolaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta

COM(2012) 584 final – 2012/0283 (COD).

Asian valmistelusta vastannut ”yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 5. helmikuuta 2013.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 13.–14. helmikuuta 2013 pitämässään 487. täysistunnossa (helmikuun 13. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 74 ääntä puolesta 1:n pidättyessä äänestämästä.

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 ETSK kannattaa komission ehdotusta, sillä se yksinkertaistaa oikeudellisia puitteita, selkiyttää voimassa olevia sääntöjä ja johdonmukaistaa tavaroiden markkinoille saattamista koskevaa unionin lainsäädäntöä.

1.2 On aiheellista korostaa, että kaikki talouden toimijat vastaavat tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta sen mukaisesti, mikä on niiden rooli toimitusketjussa, jotta varmistetaan kuluttajien terveyden ja turvallisuuden suojelun korkea taso. ETSK kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan omien vastualueidensa puitteissa, että unionin markkinoille kolmansista maista peräisin olevat tuotteet täyttävät direktiivissä asetetut vaatimukset.

1.3 Seuraamusjärjestelmän osalta ETSK kehottaa komissiota tarkentamaan ylikansallisella tasolla seuraamusten luonnetta ja vähimmäistasoa sekä rangaistavien menettelyjen luokittelua, vaikka ne olisi vahvistettu jäsenvaltioiden säädöksissä. Komitea odottaakin, että komissio hyväksyy markkinavalvontapaketin, jossa on yksityiskohtaisia säännöksiä yhteistyön ja yhdenmukaistamisen lisäämisestä.

1.4 Komission, valmistajien ja kuluttajien tulisi harkita sellaisen uuden merkintäjärjestelmän luomista tulevaisuudessa, jossa määritetään tuotteiden alkuperä ja taataan niiden jäljitettävyyden kuluttajille tarjottavien tietojen parantamiseksi.

2. Johdanto

2.1 Nykyiset, vuodelta 1999 peräisin olevat EU:n lainsäädännölliset puitteet ⁽¹⁾ radio- ja telepäätelaitteiden markkinoille saat-

tamisesta, vapaasta liikkuvuudesta ja käyttöön otosta ovat osoittautuneet ratkaisevan tärkeiksi alan sisämarkkinoiden toteuttamisen kannalta.

2.2 ETSK antoi jo aikoinaan myönteisen lausunnon ⁽²⁾ tästä säädöksestä, jossa vahvistetaan olennaiset vaatimukset terveyden ja turvallisuuden suojelulle, sähkömagneettiselle yhteensopivudelle ja haitallisten häiriöiden välttämiseksi. Se oli osa lainsäädännön ”uutta lähestymistapaa”, sillä siinä esitettiin tekniset vaatimukset ei-sitovina yhdenmukaistettuina standardeina ja rajoitettiin oikeudelliset vaatimukset olennaisiin seikkoihin ⁽³⁾.

2.2.1 Nykyiset lainsäädännölliset puitteet ovat monimutkaiset, sillä direktiivin 1999/5/EY perusteella markkinoille saa saatua ainoastaan direktiivin vaatimusten mukaisia laitteita, eivätkä jäsenvaltiot saa ottaa käyttöön lisärajoituksia, joita sovelletaan kansallisesti samoihin vaatimuksiin eli terveyden ja turvallisuuden suojeluun, sähkömagneettiseen yhteensopivuuteen ja haitallisten häiriöiden välttämiseen.

2.2.2 Näihin tuotteisiin sovelletaan myös muuta EU-lainsäädäntöä ympäristönäkökohtien osalta. Näistä voidaan mainita erityisesti vaarallisia aineita, sähkö- ja elektroniikkaromua sekä paristoja ja akkuja koskevat direktiivit samoin kuin ekologista suunnittelua koskevan direktiivin nojalla toteutetut täytäntöönpanotoimenpiteet.

2.2.3 Radiolaitteiden käyttöön ottoa ja käyttöä säännellään toisaalta kansallisesti. Tätä sääntelyä käyttäessään jäsenvaltioiden on noudatettava EU-lainsäädäntöä, erityisesti seuraavia:

— radiotaajuuspoliittisessa ohjelmassa vahvistetut yleiset radiotaajuuspolitiikan puitteet

⁽²⁾ EYVL C 73, 9.3.1998, s. 10.

⁽³⁾ Ks. neuvoston päätös 90/683/ETY (EYVL L 380, 31.12.1990, s. 13) ja neuvoston päätös 93/465/ETY (EYVL L 220, 30.8.1993, s. 23), jotka on sittemmin kumottu.

⁽¹⁾ EYVL L 91, 7.4.1999, s. 10.

- sähköisen viestinnän sääntelyjärjestelmää koskevassa puitedi-
rektiivissä vahvistetut yleiset kriteerit
- sähköistä viestintää koskevista valtuutuksista annetussa di-
rektiivissä vahvistetut edellytykset radiotaajuuksien käyttö-
valtuutuksille
- täytäntöönpanotoimenpiteet, jotka on vahvistettu radiotaa-
juuspäätöksen nojalla ja joilla yhdenmukaistetaan tiettyjen
taajuuksien käyttöä EU:ssa koskevat tekniset edellytykset,
jotka sitovat kaikkia EU:n jäsenvaltioita.

2.3 Lisäksi tarvitaan johdonmukaisuutta unionin muiden poli-
tiikkokojen ja tavoitteiden kanssa. Tämä koskee erityisesti vuonna
2008 hyväksyttyä tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää uutta
lainsäädäntökehitystä ⁽⁴⁾, jonka tavoitteita ja päämääriä ETSK on
kannattanut ⁽⁵⁾, sillä siinä luotiin yhteiset puitteet

- tuotteiden kaupan pitämiseksi
- yleisperiaatteille ja viitesäännöksille kehyksen soveltamiseksi
kaikkean lainsäädäntöön, jolla yhdenmukaistetaan tuotteiden
kaupan pitämisen ehtoja, tavoitteena luoda johdonmukainen
perusta kyseisen lainsäädännön tarkistamiselle tai uudelleen
laatimiselle.

2.4 Näiden monimutkaisten lainsäädännöllisten puitteiden
korjaamiseksi komissio esittää ehdotuksen, jolla pyritään selke-
yttämään direktiivin 1999/5/EY soveltamista ja korvaamaan se
niin, että voidaan välttää turhaa hallinnollista raskautta yrityksille
ja viranomaisille lisäämällä taajuushallinnon joustavuutta ja hel-
pottamalla taajuuksien käyttöön liittyviä hallinnollisia menette-
lyjä.

3. Komission ehdotus

Direktiivin tarkistamista koskevan ehdotuksen merkittävimmät
osatekijät ovat seuraavat:

3.1 Yhdenmukaistetaan direktiivi tuotteiden kaupan pitä-
miseen liittyvistä yhteisistä puitteista tehdyn päätöksen
768/2008/EY kanssa (mukaan lukien päätöksen 768/2008/EY
R1 luvussa vahvistetut määritelmät; talouden toimijoiden velvol-
lisuudet; vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettävät
kolme moduulia; vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten il-
moittamista koskevat velvollisuudet; yksinkertaistetut suojame-
netykset).

3.2 Päätös 768/2008/EY annettiin yhdessä (akkreditointia ja
markkinavalvontaa koskevan) asetuksen (EY) N:o 765/2008
kanssa. Niissä molemmissa määritetään malleja, joiden avulla
voidaan parantaa sisämarkkinoiden toimintaa ottamalla käyt-
töön entistä johdonmukaisempi lähestymistapa tuoteturvallisuus-

den tekniseen yhdenmukaistamispolitiikkaan ja tehokkaampi
valvontamenettely kaikille EU:sta tai sen ulkopuolisista maista
peräisin oleville tuotteille sekä vahvistaa kuluttajansuojaa yhte-
näismarkkinoilla.

3.3 Annetaan uusi ”radiolaitteiden” määritelmä, johon kuu-
luvat ainoastaan ne laitteet, jotka tarkoituksella lähettävät radio-
spektriä käyttäen signaaleja joko viestintää varten tai muutoin.
Näin uudeksi otsikoksi tulee ”Direktiivi radiolaitteiden asettami-
sesta saataville markkinoilla”. Direktiiviä ei sovelleta kiinteän
verkon päätelaitteisiin.

3.4 Ehdotuksen myötä voidaan

- edellyttää, että radiolaitteet ovat yhteensopivia esimerkiksi
latureiden kaltaisten lisälaitteiden kanssa

- edellyttää, että ohjelmistoradiolaitteiden osalta varmistetaan,
että yhdessä käytetään vain yhteensopivia ohjelmistoja ja
laitteistoja. Näin voidaan vahvistaa toimenpiteitä, joilla väl-
tetään se, että kyseinen sääntelyvaatimus muodostaa mark-
kinoille kilpailusteitä kolmansien osapuolten ohjelmistojen
suhteen.

3.5 Annetaan mahdollisuus edellyttää sellaisten tuotteiden
rekisteröimistä keskusjärjestelmään, jotka jäsenvaltioiden toimit-
tamien tietojen perusteella kuuluvat tuoteluokkiin, joissa vaa-
timustenmukaisuus on heikkoa.

3.6 Ehdotuksessa selkeytetään direktiivin 1999/5/EY ja radio-
spektrin käyttöä koskevan EU:n ja kansallisen lainsäädännön
suhdetta.

3.7 Yksinkertaistetaan ja kevennetään hallinnollisia velvoit-
teita seuraavalla tavalla:

- a) Radiolaitteiden uudella määritelmällä määritetään selkeästi
direktiivin soveltamisala suhteessa sähkömagneettista yhteen-
sopivuutta koskevaan direktiiviin.
- b) Puhtaat vastaanottimet ja kiinteän verkon päätelaitteet eivät
jatkoksa kuulu direktiivin soveltamisalaan vaan sähkömagne-
neettista yhteensopivuutta koskevan direktiivin tai tietyllä
jännitealueella toimivia sähkölaitteita koskevan direktiivin
taikka jännitteensä perusteella sähkömagneettista yhteensopi-
vuutta koskevan direktiivin ja yleisen tuoteturvallisuudirek-
tiivin soveltamisalaan. Tämä keventää hallinnollista taakkaa
jonkin verran.
- c) Poistetaan vaatimus ilmoittaa EU:n tasolla yhdenmukaista-
mattomilla taajuuksilla käytettävien laitteiden saattamisesta
markkinoille.

⁽⁴⁾ EUVL L 218, 13.8.2008, s. 30 ja 82.

⁽⁵⁾ EUVL C 120, 16.5.2008, s. 1.

d) Poistetaan seuraavat valmistajille asetetut vaatimukset:

— vaatimus kiinnittää tuotteeseen laiteluokan tunniste

— vaatimus kiinnittää käyttöohjeisiin CE-merkinä.

e) Kilpailua päätelaitteiden markkinoilla tukevat vaatimukset (liittyen rajapintoja koskeviin eritelmiin ja telepätelaitteiden ja rajapintojen liitännän teknisiin syihin) poistetaan direktiivin tekstistä, sillä vastaavia vaatimuksia on voimassa kilpailua telepätelaitemarkkinoilla koskevan direktiivin nojalla.

3.8 Ehdotetussa direktiivissä täytäntöönpanovallan ja siirretyn säädösvallan käyttämistä koskevat menettelyt sekä siirretyn säädösvallan käyttäminen saatetaan linjaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja komission täytäntöönpanovallan käyttöä koskevan asetuksen (EU) N:o 182/2011 kanssa:

— Täytäntöönpanovaltaa ehdotetaan laiteluokkien määrittämiseen ja radiolaitteiden maantieteellistä käyttöaluetta ja käyttörajoituksia koskevien tietojen esittämiseen.

— Siirrettyä säädösvaltaa ehdotetaan liitteen II mukauttamiseen tekniikan kehitykseen (liitteessä esitetään luettelo eräistä radiolaitteiden määrittelyn piiriin kuuluvista tai kuulumattomista laitteista), uusien olennaisten vaatimusten esittämiseen, ohjelmistoradiolaitteiden yhteensopivuutta koskevien tietojen antamiseen ja vaatimukseen rekisteröidä eräisiin luokkiin kuuluvat radiolaitteet.

4. Yleistä

4.1 ETSK kannattaa komission ehdotusta, jonka tarkoituksena on lisätä unionin oikeuden johdonmukaisuutta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 7 artiklan mukaisesti valitsemalla lainsäädäntötekniikaksi ”korvaaminen”. Uudelleenlaadinta tehdään hyväksymällä uusi säädös, jossa yhteen tekstiin sisällytetään sekä aiempaan säädökseen tehdyt merkittävät muutokset että aiemman säädöksen muuttumattomat säännökset. Uusi säädös korvaa ja kumoaa aiemman säädöksen, ja terminologiaa muutetaan päätöksen 768/2008/EY ja Lissabonin sopimuksen mukaisesti.

4.2 Tavaroiden vapaa liikkuvuus on yksi neljästä perussopimusten mukaisesta perusvapaudesta, ja ehdotetulla direktiivillä edistetään turvallisten tavaroiden vapaata liikkuvuutta siten, että vahvistetaan kuluttajien suojelua ja yritysten kilpailukykyä ja luodaan talouden toimijoille tasapuoliset toimintaedellytykset.

4.3 Jotta eurooppalaiselle teollisuudelle voidaan taata edellytykset kilpailukykyyn elvyttämiseen, ETSK katsoo, että sisämarkkinoilla tulee varmistaa täysi yhteentoimivuus siten, että vähen-

netään sekä kansallisten markkinoiden että tutkimus- ja innovaatioinvestointien pilkkoutuneisuutta.

4.4 ETSK korostaa, että on tarpeen kehittää aloitteellista teollisuuspolitiikkaa, jossa otettaisiin paremmin huomioon valmistajien valmiuksien, teollis- ja tekijänoikeuksien teknisten puitteiden ja ennen kaikkea yhteisiä sääntöjä, säännöksiä ja yhdenmukaistettuja menettelyjä noudattavien tuotetyyppien välinen tasa-paino.

4.5 Tekniset standardit ja säännökset tulisi hyväksyä uuden standardointipolitiikan periaatteiden mukaisesti siten, että työskentelystä tiedotetaan, se on avointa ja työmarkkinaosapuolet ja järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan edustajat osallistuvat siihen täysipainoisesti.

5. Erityistä

5.1 Mitä tulee soveltamisalaan, 1 artiklassa (3 kohdassa) soveltamisalan ulkopuolelle jätetään joukko radiolaitteita, joita käytetään yksinomaan ”yleisen turvallisuuden” varmistamiseen, ja puolustuksen tai valtion turvallisuuden lisäksi siihen sisällytetään muita käsitteitä, kuten ”valtion taloudellinen hyvinvointi”, jotka tulisi määritellä tai joita tulisi tarkentaa, jotta säännös olisi selkeämpi.

5.1.1 Vaikka kyseiset laitteet jätetään 1 artiklassa (3 kohdassa) soveltamisalan ulkopuolelle, niitä ei kuitenkaan mainita liitteessä I ”Laitteet, jotka eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan”.

5.2 ETSK kannattaa sitä, että edistetään yhteenliittämistä verkkojen välityksellä muiden radiolaitteiden kanssa sekä liittämistä asianmukaisen tyyppiisiin rajapintoihin koko unionin alueella. Tämä saattaa yksinkertaistaa laitteiden käyttöä ja edistää radiolaitteiden ja lisälaitteiden yhteentoimivuutta.

5.3 Tietosuojan ja käyttäjien yksityisyyden suojan parantamiseksi on kehitettävä teknologisten turvasovellusten eettistä ja sosiaalista ulottuvuutta jo suunnittelusta alkaen, jotta voidaan varmistaa niiden sosiaalinen hyväksyttävyyden. Kansalaisten perusoikeuksien suojeleminen on taattava alusta lähtien kaikissa vaiheissa suunnittelusta standardointiin ja teknisiin sovelluksiin kentällä.

5.4 Olisi selvennettävä sekä unionin että kolmansien maiden tuotteiden markkinoille saattamiseen sovellettavia vaatimuksia. Tätä varten 6 artiklassa tulisi viitata tilanteisiin, joissa oletetaan noudatettavan direktiivissä vahvistettuja perusvaatimuksia (yhdenmukaistetut eurooppalaiset säännöt, komission julkaisemat kansainväliset säännöt) ja mahdollisia täydentäviä kansallisia sääntöjä.

5.5 ETSK suosittaa, että komissio ja jäsenvaltiot varmistavat, että markkinoille saatetut tuotteet täyttävät tietyille taajuuksille asetetut vaatimukset, jotta voidaan välttää häiriöitä 800 MHz:n taajuuksilla sekä tarpeetonta altistumista radiotaajuuksille. Suositus on erityisen tarpeellinen rajaseutualueilla, joilla olisi suotavaa yhdenmukaistaa aikatauluja ja sovellettavia tekniikoita.

5.6 ETSK kannattaa hätäpalvelujen saatavuutta erityisesti vammaisille käyttäjille. Tämän vuoksi suunnittelussa on otettava huomioon yhteensopivuus tarvittavien toimintojen kanssa.

5.7 On erittäin tärkeää, että kaikki talouden toimijat vastaavat tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta sen mukaisesti, mikä on niiden rooli toimitusketjussa, jotta varmistetaan kuluttajien terveyden ja turvallisuuden suojelun korkea taso sekä taataan terve kilpailu unionin markkinoilla.

5.8 ETSK kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan omien vastuualueidensa puitteissa, että unionin markkinoille kolmansista maista tulevat tuotteet täyttävät direktiivissä asetetut vaatimukset. On varmistettava, että tuojat, jotka saattavat tuotteita markkinoille, täyttävät kaikki vaatimukset eivätkä tuo markkinoille tuotteita, jotka eivät täytä kyseisiä vaatimuksia tai jotka aiheuttavat riskejä.

5.9 Radiolaitteiden jäljitettävyyden on varmistettava läpi koko toimitusketjun osana markkinavalvontaa, joka edistää kuluttajien oikeutta tietoon.

5.10 ETSK toistaa⁽⁶⁾, että nykyinen merkintäjärjestelmä ei takaa sitä, että tuote on käynyt läpi laadun ja turvallisuuden varmistusprosessin. Tämä pettää kuluttajien odotukset.

5.11 Akkreditointijärjestelmän ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnin osalta ETSK kannattaa ilmoitettujen vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitosten yhteisiä pätevyystasoa sekä tiukempia valintakriteerejä ja yhdenmukaistettuja valintamenettelyjä vaatimustenmukaisuuden arviointiin.

5.12 ETSK katsoo myös, että olisi vahvistettava ilmoitettujen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten riippumattomuuden ehtoja siten, että 26 artiklan 4 kohdassa säädetyt yhteensopimattomuutta koskevat seikat otettaisiin huomioon kahden tai kolmen vuoden ajalta ennen arvioinnin tekemistä.

5.13 ETSK on huolissaan ehdotuksessa esitetyistä ”delegoiduista säädöksistä”, jotka eivät aina ole riittävän konkreettisia. Esimerkkinä voidaan mainita 5 artikla, jossa säädetään eräisiin luokkiin kuuluvien radiolaitteiden rekisteröinnistä ja jossa komissiolle annetaan valtuudet täsmentää asiaa myöhemmin, muttei esitetä mitään konkreettisia kriteerejä, mikä johtaa siihen, että harkinnanvarasta saattaa tulla liian laaja.

5.14 Seuraamusjärjestelmän osalta ehdotuksessa olisi tarkennettava ylikansallisella tasolla seuraamusten luonne ja vähimmäistaso, jotka olisi vahvistettava jäsenvaltioiden säädöksissä, sillä ehdotetussa direktiivissä ainoastaan veloitetaan kansalliset viranomaiset antamaan seuraamuksia koskevat säännöt hyväksymällä ”tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia” toimenpiteitä. Tämä voi johtaa siihen, että osa toimijoista pyrkii etsimään itselleen edullisimman oikeuspaikan (*forum shopping*) tai että päällekkäisten seuraamusten tapauksessa rikotaan *ne bis in idem* -periaatetta.

5.15 ETSK suosittaa, että 47 artiklan 2 kohdassa säädettyä viiden vuoden määräaika lyhennetään ottaen huomioon alan dynaamisuus.

Bryssel 13. helmikuuta 2013

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*
Staffan NILSSON

⁽⁶⁾ EUVL C 181, 21.6.2012, s. 105.